

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області
18.02.2025

м. Кропивницький, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.02.2025 групою НПМ здійснено відвідування Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області (далі – Суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Лугова Галина Леонідівна, представник Уповноваженого в Кіровоградській області (керівник групи НПМ);

Григоренко Ольга Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Буряк Володимир Васильович, представник з громадської організації.

Загальна інформація.

Місцезнаходження Суду: вулиця Приморська, 48, Світловодськ, Кіровоградська область, 27500

Керівництво установи: Макарова Юлія Володимирівна, голова Суду; Коляда Наталія Володимирівна, керівник апарату Суду.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності Суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Кіровоградській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» установа є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом. Суд розглядає по першій інстанції цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Штатна чисельність працівників Суду – 52 шт. од., з них штатна чисельність суддів – 9, з них: 5 фактичних, 4 вакантні посади.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі. Загальна площа Суду 2500 м. кв.

Кількість заявок Суду на конвоювання ув'язнених/засуджених за місяць 2. Кількість доставлених ув'язнених/засуджених до Суду на підставі заявок на конвоювання тиждень/ місяць – 7/28.

У будівлі Суду обладнано 7 залі судових засідань, з них 4 – для розгляду кримінальних справ (які обладнано системою відеоконференцзв'язку) (фото 3,4,5,6).

Зали обладнані загородженням для розміщення підсудних, які виготовлені з органічного скла з дотриманням вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 №175 (далі – ДБН).

Приміщення Суду має 3 входи/виходи, з них головний, аварійний та службовий (конвойний).

У Суді облаштовано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими).

Пропускний режим та охорону Суду здійснюють працівники Служби судової охорони, пост яких знаходиться на першому поверсі Суду.

На пропускному пункті наявна аптечка, в якій містяться ліки, необхідні для надання первинної медико-санітарної допомоги. Для контролю доступу до приміщення Суду використовується система відеонагляду та стаціонарний металодетектор аранжованого типу.

У приміщенні Суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правилами та обов'язками учасників судових процесів тощо (фото 7).

В установі обладнано блок, де розміщені 4 камери для підсудних, які обладнані лавами, металевими ґратами на вікнах, усі двері відчиняються в бік коридору. Облаштовано санвузол для підсудних. Наявне приміщення для конвою, яке обладнано тривожною кнопкою (фото 11,12).

Доставлення обвинувачених та засуджених осіб до приміщення Суду здійснюється Ротою конвойної служби Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області, через ізольований маршрут.

Під час відвідування, в приміщенні Суду перебувало 2 обвинувачених, яких було доставлено для розгляду кримінального провадження.

Відповідно до графіка кварцування, зали судових засідань, призначені для розгляду кримінальних справ, а також камери для утримання підсудних (засуджених) для забезпечення знезараження повітряного середовища бактерицидними опріснювачами.

Прийнято наказ №27-д від 22.06.2022 «Про організацію роботи Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області під час оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій».

Попередні зауваження.

Відвідування групою НПМ Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області здійснено вперше.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень Суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2. ДБН, де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному Суді, де розташовано 4 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 12 камер. Натомість в Суді облаштовано чотири камери для

обвинувачених, підсудних (засуджених).

За таких обставин в Суді не може забезпечуватись роздільне розміщення чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення». У порушення Кодексу цивільного захисту України в Суді відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

2. У порушення пункту 20 Мінімальних стандартних правил поводження із в'язнями, пункту 22.5 Європейський пенітенціарних правил обвинувачені (підсудні), засуджені не мають доступу до чистої питної води. Відсутні кулери/ємкості з питною водою.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

3. У порушення вимог пункту 5.11 ДБН та пунктів 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), в Суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

4. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН і пункту 13 Інструкції ізолюваний маршрут на сходових клітках, якими здійснюється конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених, не обладнано кнопками звукової сигналізації.

5. У порушення Кодексу цивільного захисту України в Суді відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України) та маломобільних груп населення.

6. Відповідно до вимог ДБН В.2.2–40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), доступність для маломобільних груп населення повинна забезпечуватися фізичною можливістю і зручністю потрапляння та пересування об'єктом.

Так, у порушення вимог пунктів 6.1.8 ДБН Інклюзивність, приміщення Суду не обладнано пандусами, вертикальним підйомником або ліфтом, у зв'язку з чим

маломобільні групи населення, без сторонньої допомоги, не можуть вільно пересуватись приміщеннями Суду. Окрім того, пункт 5.3.1 зазначає, що похил відкритих пандусів на шляхах руху і біля входу до будівлі повинен бути не більше ніж 8% (для розрахунку максимального похилу і довжини пандуса слід керуватися додатком Д). Ширина пандуса повинна бути в просвіті не менше ніж: за одnobічного руху 1,2 м, за двобічного — 1,8 м.

7. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у приміщенні Суду не пристосовані для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати. Санітарний вузол який знаходиться на другому поверсі потребує ремонту (фото 13,14).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Кіровоградській області:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Світловодському міськрайонному суду Кіровоградської області:

2.1. Обладнати Суд приміщенням для конвою, забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ та санітарний вузол;

2.2. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень Суду;

2.3. Облаштувати кнопки звукової сигналізації на окремому ізольованому маршруті конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб;

2.4. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті;

2.5. Облаштувати у будівлі Суду найпростіше укриття;

2.6. Забезпечити підсудним та засудженим безперешкодний доступ до питної води.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
в Кіровоградській області**

Галина ЛУГОВА

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

Фото 17

Фото 18

